

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor kranjski.

(XI. seja, dné 18. novembra leta 1890.)

(Konec.)

Posl. Hribar omenja, da bode z veseljem glasoval za predlog, samo pri tretjem oddelku predlagal bode neko premembo. Treba bode skrbeti, da bode asistent imel tudi dela. Kritikuje potem postopanje primarija na kirurški oddelku, ki je morda prevnet in ne pripušča nobenih operacij sekundarjem, ki si ne mogó pridobiti potrebne prakse. Zato nimamo izvežbanih operaterjev po deželi in bolnikov prihaja vse polno v bolnico, ki potem vsled navedenih uzrokov ne pridejo tako hitro na vrsto, da je kirurški oddelek prenapolnjen. Dalje kritikuje ravnanje vodstva bolnice pri nameščenju dr. Bocka, katerega je vodstvo poklicalo, da nastopi službo, predno je še imel dekret. Mej govornikom in dež. glavarja namestnikom bar. Apfalternom nastane pri tem delu govora kontroversa, ker je baron Apfaltern opetovano govorniku segal v besedo, trdeč, da to ne spada k stvari, ter mu žugal, da mu bode moral vzeti besedo, če ne ostane pri stvari. Posl. Hribar se sklicuje na zbornico, glavarja namestnik pa odbije to, trdeč, da o tem ima odločevati samo predsedstvo, da pa za notranje bolnične zadeve spada skrb dež. odboru. Posl. Hribar pravi, da bode torej o tej stvari govoril pri drugi priliki, ker mu je danes to zabranil predsednik, kar mora obžalovati, ker tudi to spada k stvari. Končno se izrazi, da bode glasoval za prva dva predloga fin. odseka, proti tretjemu pa iz razloga, ker želi, da se mesto sekundarja ne opušča.

Posl. dr. Vošnjak odgovarja na nekatere opazke predgovornika glede zapiranja operacijskih instrumentov in nameščenja dr. Bocka.

Posl. baron Schwegel pravi, da primarij zato ni dopuščal operacij, ker ni imel sposobnega osebja, da je torej ravnal prav. Dalje govoriti ne dopušča mu opravični red.

Posl. Hribar se čuti poklicanega, da se potegne za čast vseh onih zdravnikov, ki so služili kot sekundarji v bolnici, mnogo je bilo doktorjev mej njimi, a niti njim ni dopuščal primarij operacij. Protestuje proti očitjanju, da so bili ne sposobni. Kar je govoril, more povsod in vsikdar dokazati.

Poročevalec Višnikar poudarja še jedenkrat potrebo ustanovitve nove službe, ter da bode dež. odbora naloga preiskavati naglašene nedostatke. Pri glasovanju se potem vsprejmejo vsi trije predlogi fin. odseka.

Prošnja občin Semič, Suhorje Vinica itd. za podporo za napravo vodnjakov se izroči dež. odboru, da jo preiskuje in napravi potrebni proračun. Drugi dve prošnji J. Martinška za podporo vsled škode po toči in županstva Kresniškega za podporo za popravo občinskih potov izročita se tudi dež. odboru v pretres.

Posl. Povše poroča v imenu upr. odseka o učnih knjigah za slov. ljudske in srednje šole. Obširno poročilo dež. odbora o tej važni zadevi priobčujemo na posebnem mestu. Na podlagi razlogov tam navedenih priporoča se, da se vsprejmo nasvetovani predlogi, ker je stvar velevažna za razvoj našega narodnega šolstva.

Posl. dr. Schaffer ugovarja, češ, da ni naloga države in dežele skrbeti za razvitek pojedinih jezikov. Slovenski jezik je res v zadnjih letih prav znatno napredoval in se razvil, tega neče tajiti; je li pa že na oni višini, da bi se mogel uvesti kot učni jezik na višjo gimnazijo za vse predmete, o tem dvomi. Šolske knjige ne zadostujejo, treba je tudi šolskega slovtva, o katerem se pa še ne more govoriti (dr. Tavčar zakliče vmes: Začeti se mora vendar jedenkrat!) Glasoval bode proti nasvetovani vsoti 8000 gld.

Posl. dr. Vošnjak: Mi se nismo nikdar brigali, kako si Nemci ustrojijo svoje šole, jednako zahtevamo za se. Storili bodemo vse, da se uredé naše šole na jedino pravi, na narodni podlagi. Že nad 17 let se borimo za to, a še za spodnjo gimnazijo si nismo mogli priboriti slov. učnega jezika za vse predmete. Še zdaj se mučijo učenci z nemščino pri učenju grškega jezika, čeravno baš pri tem predmetu pedagogični oziri zahtevajo slovenski jezik kot učni. Odgovarja potem dr. Schafferju na razne trditve, ter pravi, da je vlada sama skrbela za nemške knjige ter izdala več tisoč zanje. Tudi za slovenske knjige skrbele so prejšnje vlade, dajale so se remuneracije profesorjem. Država sama morala bi podpirati deželo pri izdavanju knjig. Učenci imajo pač malo časa, da bi mogli čitati še mnogo

drugih knjig. Ker se bodo gotovo našli založniki, ki bodo izdajali knjige s primerno podporo, ne bode se izdala vsota 8000 gld. On toplo podpira predlog odseka.

Posl. dr. Tavčar: Dr. Schaffer oglašil se je proti mali koncesiji, ki jo hočemo dati slovenskemu narodu, a to v imenu nemške opozicije, kateri je vodja baron Schwegel, Slovenec po rodu, ki je bil celo nekaj slovenski pesnik. Njegova ekselencija je najbolji dokaz za to, kako potrebne so nam slovenske šole, kajti da so šole bile slovenske, baron Schwegel sedel bi danes gotovo na naši strani, a ne mej nasprotniki našimi. Narod slovenski naš ni sam kriv, če ni še izobražen, bil je vedno v nemških rokah. A voljo ima najboljo, izobraževati se, baš slovenski jezik je pravo sredstvo za kulturo slovenskega naroda, toroj morate tudi Vi z nami glasovati, če trdite, da jezik je samo sredstvo. Vedno se je govorilo, če smo prosili za gimnazije, da nemamo knjig, o tem smo že toliko slišali, da se nam ne more povedati nič več kaj novega. Literatura je le nasledek šolskim knjigam, najprej pisala se je prva šolska knjiga, potem nastalo je slovstvo. Tako se je godilo tudi na Hrvatskem. Če se dr. Schaffer boji, da se v slovenskih gimnazijah nikdo več ne bode naučil nemški, je bojazen neutemeljena. Kdor se poda v javno življenje, se bode dovolj privadil nemščini. Za nas je prvo načelo, da si pridobimo narodno šolstvo. Protestujte, kolikor hočete, držali se bodemo tega načela vedno nepremakljivo. In če bi tudi res 8000 gld. izdali, ne bilo bi to preveč. Koliko večje vsote so se izdajale pri ženitbah nemških naših grofov Auerspergov in drugih. Kot poslanec voljen od velicega posestva dr. Schaffer pač ni bil poklican govoriti tako.

Poročevalec Povše pravi, da sta mu predgovornika olahkočila konečno besedo. Dežela bode storila svojo dolžnost, da se poda prilika naše mladini, našemu naraščaju, da se izšola na narodni podlagi. Zahtevati moramo popolne slovenske gimnazije. Če se že v spodnji gimnaziji nauče učenci dovolj nemščine, bodo se v 8 razredih gotovo še več naučili. Torej on priporoča predloge upr. odseka, ki se vsprejmo, kakor so naznačeni v št. 1, 2, 3 poročila (ki ga čitatelji najdejo na drugem mestu.)

LISTEK.

Tedenske drobtinice.

(Streljanje tja in nazaj; slovenska občutljivost; natvezen medved in čudna zver; Ljubljana in Zagreb; Einspielerjeva slavnost v Celovci; Graška „Tagespošta“ in tovariši; električna luč; višja dekliška šola.)

Rekel je nekaj, ne vem že kdo, da bi vojna pač bila prijetna stvar, če bi se samo tja streljalo, a to je jako neprijetno, da se strelja tudi nazaj. Pripeti se sem ter tja, da baš to nazaj streljanje zadene tja streljajočega bolj neprijetno, kakor mu je ljubo.

Tako se je zgodilo te dni pri neki dogodbi, pri kateri se je zopet v polnem žalostnem svitu pokazala ona nesrečna lastnost slovenska, ki nam je že porodila toliko zla, to je pretirana občutljivost. Pognala je svoje valove celo preko meje, se ve da pač v najožjem krogu, kar pa je vendar le karakteristično. Čudno je pojmiti, da bi človek, ki je sam toliko aktivnosti razvijal v ostrih kritikah družih, ne vedel toliko pasivnosti razviti, da bi ne znal jedenkrat tudi biti drugim objekt kritike, naj

si bode že opravičena ali neopravičena. Takoj pokazala se je ona preklicana občutljivost, ki v slepi strasti stori človeka tacega, da ne preudarja več, kaj stori.

In tako se je dogodilo tudi ta pot. Natvezel je nekdo dotični osebi strašanskega medveda, pravega kosmatina, zaletela se je prav po nepotrebnem v predale „Slovenčeve“ ter tam prav malo elegantno napadla čisto nedolžnega. In kaj je bil konec vsega? Da se je napadalec preveril sam, da ni ustrelil samo kozla, nego še drugo takó čudno zver, da ne vem, v katero vrsto bi jo umestil, kajti zoologi o tem še ničesar neso izrekli. Pokazalo se je zopet jedenkrat, da prevelika naglost ni nikoli dobra, da je bolje prej premisliti, ko pa pozneje izgovarjati se in opravičevati, ko je prepozno. Pa pustim raj to stvar, kajti namen mi ni delati še nadaljne zdražbe, nasprotno prav srčno obžalujem take dogodke ter se nadejam za trdno, da je stvar končno rešena s temi opazkami.

Že nekaj dnij je temu, kar so se naše ulice nasipale z debelim raztolčenim gramozom, in se misli, da s tem je za poboljšanje naših cest storjeno dovolj. Tujci, ki se vozijo v naše mesto, bodo

si pač naredili lep pojem o vzdrževanju naših cest. Prejšnja leta nasipalo se je vrhu debelega raztolčenega gramozu bolj drobnega, n. pr. dolomitnega ali preséjanega savskega. Poudarjalo se je, da dostojnost glavnega mesta zahteva dobro makadamizirane ceste, prosto nasipanje z debelim raztolčenim gramozom more pač zadoščati za kako veliko deželsko cesto, nikakor pa ne za glavne ulice mestne. A vendar leži debeli raztolčeni gramoz kakor na kaki deželski cesti v naših lepih glavnih ulicah, na veliko pretresavanje vozečih se in na čevlje trgajočo grozo peš hodečih. Tempora mutantur!

Zdaj pa stavim, kar kdo boče, da mi vsakdo poreče: To pa je skoraj fotografija naših mestnih ulic. A zmotil se je — doslovno čital sem to jere-mijado pred par dnevi v „Agramer Zeitung“. Veseli me, da vsaj v jedni stvari nam ni Zagreb naprej, in morda še doživim, da ga prekosimo vsaj v tej točki, na veliko žalost vseh čevljarjev in operaterjev kurjih očes, kateri oboji imajo pač zlate čase pri sedanjem načinu vzdrževanja naših cest.

Bodoči teden mislim jo pobrisati malo mej koroške brate ter pogledati, kaj počno naši prijatelji onkraj Karavank. Nadejam se, da se nas bode

V zvezi s tem sta dve prošnji, o katerih poroča posl. dr. Vošnjak, to je prošnja šolskega vodje Iv. Lapajnet v Krškem za podporo za izdajo prirodoznanstva in pa prošnja učitelja dr. T. Romiha v Krškem za podporo za izdajo „obrnega knjigovodstva“. Obe prošnji izročita se v rešitev dež. odboru.

Posl. dr. Papež predlaga glede na pozno uro, in ker imajo odseki še potem seje, konec seje, ki se vsprejme.

Dež. glavarja namestnik baron Apfaltrern omeni, da je 19. t. m. god. Nj. Vel. cesarice in prosi, da v imenu zbornice izreče najiskrejša vščila. Zbornica soglasno pritrdi in dež. predsednik baron Winkler naznani, da bode to telegrafično javil na najvišjem mestu.

Seja se sklene ob 1/4 4. uri in zbornica obravnava, ko sta reditelja odpravila občinstvo, še neko personalno stvar v tajni seji.

(XII. seja dne 20. novembra leta 1890.)

Ob 1/2 11. uri odpre se seja, ko je deželni glavar dr. Poklukar konstatoval sklepčnost. Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje.

Deželni glavar naznanja dopis c. kr. deželnega predsedstva, da je z najvišjim sklepom od dne 6. novembra na totransko državno polovico odpadajočega čistega dohodka dobroteljskih loterij v znesku 10.000 gld. primerna vsota odmenjena kranjskemu sirotinskemu zakladu. Zbornica vzame to na znanje z živahnim odobravanjem.

Poslanec Hribar in tovariši naznanjajo nujni predlog, kateri se glasi tako-le:

Nujni predlog.

Podpisani predlagamo:

Visoki deželni zbor naj sklene:

1. Visoka c. kr. deželna vlada se naprosi, da za proučenje najnovejše zdravilne metode o tuberkuloznih boleznih pošlje kar najhitreje mogoče k dr. Robertu Kochu v Berlin jednega v Ljubljani stanujočih zdravnikov.

2. Deželni odbor se pooblašča, da sme podpirati bakterijologa, kateri bi se z istim namenom ob svojem trošku podal v Berlin, ter se mu zato dovoljuje kredit 200 gld. iz deželnega zaklada.

V Ljubljani, dne 20. novembra 1890.

Hribar, Kavčič, Gorup, Stegnar, Detela, Višnikar, Svetec, Šuklje, Klein, Murnik, dr. Bleiweis, Klun, Pakiž, Lavrenčič, Ogorelec.

Dež. glavar ga stavi na dnevni red današnje seje, da ga predlagatelj utemeljuje.

Dalje se prečita interpelacija posl. Hribarja in tovarišev, ki se glasi tako-le:

Interpelacija do predsedstva c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

S šolskim letom 1890/1891 ustanovila se je v Ljubljani samostojna mala gimnazija, na katero se je upisalo 337 dijakov. Gimnazija ta umeščena je v licealnem poslopi tako, da so dijaki razdeljeni v sedem šolskih sob.

Ako se je že prej čulo mnogo pritožeb, da so dijaki v mnogih razredih Ljubljanske gimnazije umeščeni jako nedostatno, pokazala se je ta nedostatnost zlasti sedaj, ko je bilo treba razdeliti učne

zbralo kaj več skupaj, da dostojno proslavimo s koroškimi brati spomin njihovega prvega boritelja za osvobodjenje tlačanih koroških Slovencev. Zanimanje za lepo slavnost je veliko, se ve da je treba velike požrtvovalnosti za dolgo pot v zimskem času, a vse premaga pravo narodno naudušenje in pa zavest, da treba pokazati bratom našim, da se jih spominjamo.

Graška „Tagespošta“ in gotovo tudi drugi neprostovoljni žurnalistični komiki v raznih krajih slovenske naše domovine se že zaletavajo v to slavnost po starem njihovem načinu, a mi jih pustimo lepo mirno kvasiti svoje neslanosti pa se ne zmenimo zanje in jih pustimo pri miru. Se bodo že naveličali. Če pa bodo začeli trositi laži, pa jim zamašimo usta, kakor se je zgodilo pri Celjski slavnosti.

Že zadnjič bi bil imel omeniti, da v naši zbornici se ni našlo baš veliko število prijateljev napredka vsaj na polji luči in razsvetljave, ker je propadla električna razsvetljava v novem gledališču, kar prav srčno obžalujem, kajti baš električna luč bila bi postala okrašenje novega brama Talije, katero bi za prvi čas vsaj imelo tudi privlačno silo.

prostore mej obe gimnaziji. Veliki gimnaziji pripadlo je sicer nekaj prostornih, zračnih in svetlih sob; mali gimnaziji pa so bili odkazani prostori, ki se morajo imenovati naravnost zdravju škodljivi in katerih nekateri so bolj podobni ječam, kot šolskim sobam.

Pritlične šolske sobe so namreč vse mokrotne, tako, da je zaradi tega ukazano bilo gimnazijskemu ravnateljstvu, da mora iz jedne teh sob, ki je bila namenjena za naravoslovni in fizikalni kabinet, takoj premestiti vse zbirke in aparate v kako drugo sobo prvega nadstropja, da se ne pokvarijo. Štiri sobe prvega nadstropja so sicer suhe, vendar pa tako temne, da si v njih morajo dijaki pokvariti vid.

Vse sobe brez izjeme pa so veliko pretesne. Po pravilih modernega stavbarstva predpisano je za srednješolska poslopja, da morajo učne sobe biti 4-5 m visoke in da mora na vsacega dijaka pripadati 1 m³ prostora ter 5-5 m³ do 6 m³ zraka. Izmed sob, katere so odkazane mali gimnaziji, pa je najvišja visoka le 3-90 m, jedna 3-68 m, jedna 3-60 m, štiri pa celo le po 3-25 m. Prostora je sicer premalo samo v I. a razredu, kjer na vsacega dijaka pripada le 0-93 m³; zraka pa se nedostaja v vseh šolskih sobah. Največ, namreč 5-18 m³, pripada ga na jednega dijaka v II. b razredu; potem prihaja IV. razred s 4-86 m³, II. a razred s 4-66 m³, III. b razred 4-42 m³, I. b razred s 4-36 m³, III. a razred s 4-36 m³ in I. a razred s samo 3-04 m³ zračnega prostora. Da je o tacih okolnostih po večurno bivanje v šolskih sobah — zlasti po zimi, ko se ne morejo mej poukom prezračevati — ne le za dijake, temveč tudi za profesorje neznosno in njihovu zdravju skrajno škodljivo, ni treba naglašati.

Moderno šolstvo ravna se po načelu, katero so priznali že Rimljani: da le v zdravem telesu more prebivati zdrava duša. Zato se je upeljala v šole telovadba, katera je na gimnazijah doslej sicer prost predmet, katere obvezno poučevanje pa se namerava upeljati. To malo telovadbe vendar ne more pri dijakih nikakor paralizovati zdravju kvarnih posledic bivanja njihovega v mokrih, zadublih in temnih šolskih prostorih, v katerih jim vrhu vsega tega nedostaja še zraka. Zato bi po mnenji podpisanih morala biti visoke učne uprave poglavitna dolžnost, da skrbi srednješolski mladini za prostorne, svetle in zračne šolske prostore.

Vprašamo torej predsedstvo visoke c. kr. deželne vlade:

1.) Ali so mu znani navedeni nedostatki gledé šolskih prostorov na c. kr. mali gimnaziji v Ljubljani? in

2.) če so mu znani, kaj namerava ukreniti, da se v interesu zdravja profesorjev in dijakov ti nedostatki kar najhitreje mogoče odpravijo?

V Ljubljani, dné 20. novembra 1890.

Hribar, Kavčič, Gorup, Stegnar, Murnik, Višnikar, Svetec, Šuklje, Klein, dr. Bleiweis, dr. Tavčar, Klun, Krsnik, Ogorelec, Pakiž, Lavrenčič.

Dež. predsednik baron Winkler odgovarja, da so njemu in dež. šolskemu svetu dobro znane razmere, katerih omenja interpelacija. Posvetovalo se je že o tem, in bodo te razmere še predmet daljnih posvetovanj. Dež. šolski svet bode skrbel da se v okom pride tem nedostatkom.

Čudom sem se moral čuditi, da za tako stvar se je pokazalo tako malo zanimanja pri nas, ko sem drugod celo po čisto malih krajih videl gledališča razsvetljena s to moderno lučjo, katera nareja povsodi sijajen efekt.

Kako bode pri tacih nazorih z drugim jako važnim uprašanjem, katero nas danes vse prešinja, to je z odgojo našega ženskega naraščanja, z našo projektirano višjo dekliško šolo, katero nam boče pokloniti po svojem darilu vrli naš mecen Gorup, bojim se skoro misliti. Saj je tudi to nekako uprašanje luči, boljega razsvetljenja naše ženske mladine na podlagi narodni a ob jednem tudi na podlagi napredka. Bojim se pa, da o tem važnem uprašanju ne bomo odločevali mi, ker žalibog nesmo složni, kakor bi morali biti, odločevali bodo Nemci, in se nam smejali v pest. To naj tehtno premisli vsakdo, in kdor bode imel pogum napeljavati vodo na nemški mlin, slobodno mu, a imena Slovenec naj si ne pridevlje. Žalostno, da moram tako govoriti, a resnica je le jedna, če ravno utegne koga v oči klati. Uprašanje je tolike važnosti, da se je predznil svoje skromno mnenje tudi povedati

Ahasver II.

Dež. glavar konstatuje, da je s tem odgovorom rešena ta interpelacija.

Posl. Hribar utemeljuje svoj predlog, kar bode storil lahko na kratko. Nobena vest ni razveselila toliko vseh slojev, kakor ona, da se je posrečilo slavnemu nemškemu zdravniku najti zdravilo za tuberkulozne bolezni. Dvomilo se je pač s početka o istinitosti tega, ko pa je dr. Koch stopil sam na dan z svojimi izjavami, izginola je bojazen. Vse medicinske kapacitete zanimalo so se za to važno iznajdbo in mnogo se jih je že izreklo ugodno, tako pri nas slavnega zdravnika Nothnagel in Billroth. Iz poročil iz raznih dežel povzamemo, da se od vseh krajev pošiljajo zdravniki v Berlin, da proučujejo nov način zdravljenja in se prepričajo o njem. Dolžnost države in dež. zastopa je, da stori kak korak. Dovolj naj se posebna podpora zdravniku, ki bi šel v Berlin, da prouči dr. Kocha iznajdbo. Odločitev časa prepušča se njemu v dogovoru z dež. odborom. Že zdaj je toliko zdravnikov došlo tja, da ne mogó vsi na vrato. Nujnost predloga se utemeljuje s tem, da bolniki željno pričakujejo daljnih vestij o tej tako važni iznajdbi. Priporoča torej, da se predlog izroči fin. odseku v pretres. Ko se nujnost predloga prizna, izroči se takoj fin. odseku, kakor nasvetuje predlagatelj.

(Dalje prih.)

Poročilo deželnega odbora gledé učnih knjig za slovenske ljudske in srednje šole.

(Konec.)

Razen te dovoljene svote proračunil je deželni zbor za zalogo šolskih knjig: 1876. leta 1500 gld., 1877. leta 1000 gld., 1878. leta 1000 gld., skupaj 3500 gld.

S temi svotami plačal je deželni odbor stroške za izdajo latinske slovnice, latinsko-slovenskih vaj in slovarja v skupnem znesku 2285 gld. 70 kr.

Skupilo za te šolske knjige pa je znašalo: 1875. leta 884 gld. 36 kr., 1876. leta 97 gld. 20 kr., 1877. leta 142 gld., 1878. leta 142 gld. 15 kr., 1879. leta 663 gld. 82 kr., 1880. leta 150 gld. 12 kr., 1881. leta 99 gld. 80 kr., 1882. leta 192 gld. 70 kr., 1883. leta 258 gld. 57 kr., 1884. leta 108 gld. 7 kr., 1887. leta 20 gld. 88 kr., skupaj 2759 gld. 67 kr.

Deželni zaklad imel je torej pri izdaji teh dveh šolskih knjig 473 gld. 97 kr. presežka, pri čemer pa je vsekako opomniti, da je honorare spisateljem plačalo naučno ministerstvo.

Leta 1883. obrnil se je F. Bamberg in Kleinmayr, posestnik založne knjigotržnice s prošnjo do deželnega odbora, da bi se mu v svrhu izdaje fizike A. Senekoviča in mineralogije Fr. Erjavca dovolilo 500 gld. podpore. Zajedno prijavila je navedena knjigotržnica, da je vsled tega, ker se je slovenski učni jezik raztegnil na vse učne predmete nižje gimnazije razen grščine, prevzela izdajo za slovenske vsopredne razrede gimnazije potrebnih učnih knjig ter, da jih je več dala že tudi na svitlo. V VI. seji dné 29. septembra 1883 l. dovolil je deželni zbor to podporo, ker je bila izdaja obeh učnih knjig zagotovljena.

Z ulogo dne 30. oktobra 1883. l. obrnila se je dalje založna knjigotržnica viteza Hölderja na Dunaji do deželnega odbora za podporo za tisk in izdajo od prof. J. Šumana na Dunaji prirejene slovensko-grške slovnice in slovensko-grških vaj. To prošnjo naznanil je deželni odbor c. kr. deželnemu šolskemu svetu z vprašanjem, se-li grščina na slovenskih vsoprednicah predava v slovenskem jeziku. Za slučaj, da naučno ministerstvo tega še ni odredilo, prosil je deželni odbor c. kr. deželni šolski svet, da naj stavi dotični nasvet pri naučnem ministerstvu in potem bode deželni odbor za izdajo omenjenih dveh učnih knjig nasvetoval deželnemu zboru potrebno podporo. (Št. 6955 l. 1883.)

V III. seji dné 19. septembra 1884 l. sklenil je potem deželni zbor le-to:

1. Deželnemu odboru se naroča, naj po vsi svoji moči pri višji šolski oblasti dela na to, da bi se na naših gimnazijah po slovenskih paralelkah tudi grški jezik poučeval v slovenskem jeziku.

2. Za izdajo grško-slovenske slovnice in vaj dovoli se deželnemu odboru kredit 1000 gld.

Ta sklep prijavil je deželni odbor c. kr. deželnemu šolskemu svetu ter je z noya priporočal, da se uvede slovenski učni jezik tudi za grščino. Z dopisom dne 12. maja 1885 l. naznanil je deželni

šolski svet deželnemu odboru, da zaradi upeljave slovenskega učnega jezika za grščino obravnave še tekó ter da se bode uspeh svoječasnó priobčil deželnemu odboru. Do danes pa deželni odbor v tej zadevi ni dobil še nikakega naznanila, znano pa je, da se tudi zdaj še poučuje grščina z nemškim učnim jezikom.

Leta 1884. prejela je založna knjigotržnica F. Bambergova od deželnega odbora 200 gl. podpore za izdajo „aritmētike za učiteljišča“ od prof. J. Celestine in 1885. l. 150 gl. podpore za izdajo „slovenskih latinskih vaj“ od prof. Fr. Wiesthalerja in 200 gl. za „vadbe v skladnji latinski“, spisane od prof. V. Kermavnerja. Tudi prof. J. Jesenku v Trstu dovolilo se je po 150 gl. podpore za izdajo „občne zgodovine II. in III. del.“ prof. J. Celestini pa 100 gl. honorara za sestavo navedene učne knjige.

S tem je bilo dovršeno izdavanje slovenskih učnih knjig za gimnazije, ker se od l. 1883. dalje slovenski učni jezik za noben predmet ni več upeljal, na realki pa je sploh za vse učne predmete nemščina izključni učni jezik, izvzemši veronauk in slovenski jezik, katera dva predmeta se slovenskim učencem v maternem jeziku predavata.

Že z navedenim ministerskim ukazom dne 20. septembra 1873. l. se je obljubila ustanovitev posebnih gimnazij s slovenskim učnim jezikom za ta slučaj, da se preskrbe potrebne učne in pomočne knjige. Od onega časa preteklo je celih 17 let, toda na višjih razredih celo tistih gimnazij, na katerih je v nižjih razredih za slovenske učence slovenski jezik učni jezik, nahaja se nemščina še vedno kot učni jezik. Da se vendar jedenkrat stori korak naprej ter se slovenski mladini olajša napredovanje v višjih razredih gimnazije, naprositi bi bilo znova učno upravo, da višje razrede uredi primerno učnemu jeziku na nižjih razredih. Deželni odbor pa naj se pooblasti, da sme tudi za pripravo za te razrede potrebnih učnih in pomočnih knjig dovoljevati podpore, da se knjige čim preje omislijo ter se tako odstrani jedina zapreka, katera ovira razširjanje slovenskega učnega jezika na srednjih šolah.

Kar se dalje tiče učnih knjig za slovenske ljudske šole, izdala jih je deloma zaloga c. kr. šolskih knjig na Dunaji, deloma pa tudi drugi založniki. Vsled ukaza c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 9. junija 1883. l. št. 497, po katerem se je tudi na tri- in večrazrednih slovenskih ljudskih šolah uvedel slovenski jezik kot izključni učni jezik, nastala je samoumevno tudi premeimba v učnih knjigah, ker so se doslej nemške učne knjige v višjih razredih ljudskih šol polagoma morale nadomestiti s slovenskimi. Mestni šolski svet v Ljubljani ustanovil in sklical je torej že leta 1885. posebno enketo obstoječo iz profesorjev srednjih šol in ljudskih učiteljev, katera naj bi spisala slovenske učne knjige, kolikor jih manka. Toda kmalu potem, ko je dala na svitlo „prvo nemško slovnico“, nehala je po malem s svojim delovanjem ter se je razdružila. Mej tem pa je postal v šolskem letu 1889/90. slovenski jezik kot učni jezik celo v petem razredu javnih ljudskih šol in zdaj se je pokazala neizogibna potreba, da se omislijo primerne učne knjige.

Po c. kr. deželnem šolskem svetu sklicana enketa strokovnjakov nasvetovala je torej, kakor že omenjeno, celo vrsto slovenskih učnih knjig, katera naj bi ob enem služile kot učne knjige na meščanskih šolah. Ne manka nam v naši deželi izvrstnih in izkušenih učiteljev, kateri bi gotovo drage volje prevzeli nalogo, da za naše ljudske in znanstvene meščanske šole preskrbe potrebne učne knjige, imena spisateljev samih pa, katerim se misli izročiti delo, so nam porok, da bodo učne knjige v vsakem oziru ugajale najstrogejšim zahtevam. Ker pa za zdaj ni misliti na to, da se bode teh knjig, ki so določene za višje razrede, toliko spečalo, da bi se našel založnik, kateri bi jih hotel založiti brez vse druge podpore, in ker imajo vrh tega tudi spisatelji popolno pravico zahtevati plačilo za svoje delo, mogoče bi bilo izdati te knjige le s podporo iz deželnega zaklada, kakoršna se je svoječasnó že tudi dovoljevala.

Knjige navedene pod točko 1.—7. utegnile bi obsegati kakih 180 tiskanih pol ter bi s honorarom vred trebalo za nje 7000 do 8000 gl. Da bi te knjige, kakor svoječasnó latinsko slovnico in vaje prevzel deželni odbor v svojo zalogo, spojeno bi bilo, ker se jih bode veliko število natisnilo,

s prevelikimi težavami. Misliti se more torej le na to, da se dotičnim založnikom dajo podpore, spisateljem pa bi se morali zagotoviti primerni honorari.

Za l. 1891. bi utegnulo zadostovati v to svrhu, če se dovoli svota do 2000 gl.

Visoki deželni zbor naj torej sklene:

1.) Deželnemu odboru se naroča, da pri šolskih oblastvih dela na to, da se na slovenskih vsoprednih razredih za grščino uvede slovenski učni jezik in polagoma tudi na višjih razredih gimnazij v Ljubljani in Novemestu za slovenske učence upelje slovenski učni jezik.

2.) Deželni odbor se pooblašča, da založnikom potrebnih učnih knjig za 5., 6., 7. in 8. razred slovenskih ljudskih, oziroma meščanskih šol, potem obrtnih ljudskih nadaljevalnih in srednjih šol dovoljuje primerne podpore.

3.) V to svrhu dovoli se za l. 1891. svota 2000 gl. iz deželnega zaklada.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 20. novembra.

Češkonemška sprava.

Spravna komisija češkega deželnega zbora se boče, kolikor je moč, ozirati na želje Nemcev. Sedaj, ko je rešila zakon o preosnovi deželnega kulturnega sveta, vzela je takoj v pretres zakon o uvedeni kurij. Rešila ga pač pred začetkom državnega zbora ne bode, temveč bode morala nadaljevati svoja posvetovanja po božiči. Staročehi in veleposestniki bi zaradi tega v mavisčem radi ustregli željam nemških zastopnikov, da bi se Nemci udeležili deželne razstave.

Gališki židje

nečejo več biti Poljaki. Mej njimi se širi agitacija, da bi pri ljudskem številjenji se ne upisali za Poljake, temveč se izjavili, da je njih občevalni jezik hebrejski. Poljaki so zaradi tega jako nevoljni, ker bi se potem njih število jako skrčilo, ne bilo bi jih več toliko nego Rusinov, naj še tako pristranski štejejo. Zgubili bi torej vso pravico do prvenstva v deželi.

Vnanje države.

Spremembe v bolgarskem ministerstvu.

Nov bolgarski finančni minister Belčev je baje jako izurjen v finančnih zadevah, ker je več let bil generalni tajnik v finančnem ministerstvu. O njegovem političnem prepričanju se ničesar ne ve.

Vojni minister Mutkurov pa jako boleha in namesto njega vodi posle načelnik generalnega štaba podpolkovnik Petrov. Misli se, da bode Mutkurov zaradi bolezní moral dati ostavko in bode njegov naslednik Petrov. Poslednji je nekda tudi jako udan Stambulovu in zatorej sprememba v ministerstvu na politiko ne bode imela nobenega upliva.

Izseljevanje iz Rusije.

V Bremenu se je, kakor poročajo ruski listi, samo od 2. do 6. dne tega meseca ukrcalo 9800 ruskih kmetov, da so se odpeljali v Brazilijo. Izseljevanje se nadaljuje, dasi oblastva delajo vse mogoče ovire. Meja je zastražena, otežuje se prodaja zemljišč.

Francoski monarhisti.

Dosedaj se grof Pariški ni mnogo brigal za politiko. Le včasih je zbral nekaj svojih pristašev in se z njimi posvetoval, kako bi se dala obnoviti monarhija na Francoskem. Baš velika nebržnost tega pretendenta je zakrivila, da so se mnogi monarhisti jeli izneverjati kraljevski zastavi. To je menda tudi sam grof spoznal in se hoče odslej bolj zanimati za politično življenje. Vodjam monarhistične stranke je naročil, da naj povsod snujejo monarhistične odbore in volilem propovedujejo, da se kmalu obnovi kraljevina, v ostalem naj se pa bavijo s socialnim vprašanjem v zmislu kristijanskega socializma. S tem hoče pretendent oživiti monarhično misel v Franciji, ali se mu bode javaljne posrečilo. Republika se je v dvajsetih letih jako utrdila.

Stanley.

Na Stanley-jevi ekspediciji v Afriki pokazali so se razni madeži. Vsi angleški listi bavijo se s to zadevo, ki pa še sedaj ni popolnoma jasna. Da se vsa zadeva bolj pojasni, hočejo baje tri Stanleyjeve spremljevalce postaviti pred sodišče zaradi umora. Obravnava utegne pokazati marsikako slabo stran razširjalcev evropske kulture v Afriki.

Parnell in O' Shea.

Našim čitateljem je že znano, da so Parnellovi nasprotniki najeli nekega kapitana O' Shea, da uloži prošnjo za ločitev od svoje žene, češ, da je imela nedovoljeno znanje s Parnellom. Vsa ta stvar je imela le namen, politično uničiti vodjo Ircev. Te dni je bila obravnava in dobile so se priče, ki so trdile, da so videli Parnella in O' Shea soprogo shajati se in sodišče je pritrdilo, da se razloži zakon. Angleški listi so zaradi tega jako veseli in zatrju-

jejo, da mora Parnell popustiti politično delovanje, kakor ga je Dilke, ki je tudi bil zamotan v podobno afero. Irski listi pa vsi pišejo, da Parnell mora še ostati njih politični vodja, ker izjavam najetih prič ni pripisovati posebne važnosti.

Domače stvari.

— (V deželnem zboru štajerskem) je osem slovenskih poslancev, za podporo predlogov pa treba po sedanjem opravljeniku deset podpisov. Naši poslanci doslej torej ne morejo staviti nobenega predloga. Poslanec Jerman je torej predlagal, da se deželnozborski opravljeni red v tem zmislu prenaredi. Slovenski poslanci bi potem ne bili zavisni od podpore članov drugih strank. Odsek, ki mu je izročen ta predlog, bode baje v deželnem zboru priporočal, da se temu predlogu ugodi.

— (G. Ivan Mahkot) okrajni glavar za okolico Ljubljansko, dobil je naslov in značaj vladnega svetnika.

— („Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“) vabi k Einspielerjevi slavnosti, katero priredi v sredo dne 26. novembra 1890 v Celovci, v veliki dvorani hotela „pri Sandwirthu“. Vspored slavnosti: 1. „Koračnica“, svira godba. 2. Pozdrav predsednika. 3. Titl: Overtura k burki „Der Goldteufel“, svira godba. 4. Slavnostni govor v spomin ranjemu msgr. Andreju Einspielerju. 5. Ivanoviči: „Donauwellen“, valček, svira godba. 6. Deklamacija: „Pesem koroških Slovencev“ od dr. Lovro Tomana. 7. Resch: „Heimliche Liebe“, gavota, svira godba. 8. Komični prizor s petjem: „Trije nosovi“. 9. Bayer: „Papa, Mama“, polka francoska iz baleta „Die Puppenfee“, svira godba. 10. Suppé: „Flotte Bursche“, podpuri, svira godba. 11. Sullivan: „Micado“, kadrija, svira godba. 12. Bartelt: „Feuerfunken“, polka hitra, svira godba. Mej posameznimi točkami vrši se petje. Sodelovali bodo iz posebne prijaznosti: slavni operni pevec g. Josip Noll in čt. gg. pevci Ljubljanske čitalnice. Začetek ob 7. uri zvečer. Uhod v dvorano dovoljen bode le proti izkazu ustopnic, katere se bodo delile pri popoldanskem shodu v dvorani „pri Sandwirthu“ in tudi že prej v pisarni tiskarne družbe sv. Mohorja.

— (Kochovo zdravljenje sušice.) Kakor se kaže, bode Kochova iznajdba velika dobrotá za človeštvo. Dr. Koch pa vseh zaslug za to iznajdbo ne pripisuje sebi, temveč je njegov način zdravljenja uspeh večletnih znanstvenih preiskavanj. Z mikroskopičnimi preiskavami so dognali, da so uzrok sušici neke posebne bacile in da zatorej vse zdravljenje te bolezni mora meriti na to, da uniči ta majhna orgánična bitja. Dr. Koch se pa tudi nadeja, da se bodo po enakem potu, kakor je on našel zdravila za sušico, našla zdravila tudi za druge nalezljive bolezni. Profesor Pasteur, ki je izumil podoben način zdravljenja za pasjo steklino, kakor sedaj dr. Koch za sušico, že dalje časa dela poskuse, kako bi se dala ozdraviti oziroma ubraniti kolera. Kochu samemu so prejšnje preiskave učenega Francoza tudi nekoliko koristile pri njegovih študijah. Kochovo zdravilo pa ne umori naravnost bacilov, temveč le človeško telo tako premeni, da te majhne živalice v njem več živeti ne morejo. Ker pa upliva le na dele telesa, ki so še živi, ne pa na take, ki so že popolnoma segnjili torej tudi sušice ozdraviti ne more pri ljudeh, pri katerih je že precej napredovala, ali se vsaj pri tacihi osobah mora zdravljenje večkrat ponavljati, ker bacile iz teh spridenih delov v druge prihajajo. Kako se zdravilo pripravlja, to je še tajnost in bode nekaj časa tudi še tajnost ostalo. Tudi še vsi poskusi neso tako dovršeni, da bi se mogel ves način zdravljenja priobčiti. Ko se bolnik cepi s tem zdravilom, kmalu postane klavern, začne težko sopsti, začne ga tresti mrzlica in temperatura se mu zviša na 39.6°C. Drugi dan pa bolniku odleže in upliv zdravljenja se pokaže kmalu v tem, da mu jed tekne in se začne rediti. Na zdrave ljudi in na bolnike, ki nemale sušice, pa to zdravilo nič ne upliva. V Berlinu prihajajo od vseh strani zdravniki in sušični bolniki. Poslednjih je posebno mnogo prišlo iz zdravilnih krajev za plučne bolezni, ki so po teh krajih zastoj zdravja iskali. V Berlinu osnovale so se posebne klinike za sušične bolnike. Če se bode Kochov način zdravljenja dobro obnesel, bode se kmalu po vsem svetu razširil.

— (Narodna čitalnica v Kranji) priredi dne 23. novembra 1890 društveno veselico s sledečim vspeedom: 1.) Fantazija iz opere Lucrezia

Borgia, svira godbeni kvartet. 2.) Samospev za bariton s spremljevanjem glasovirja. 3.) Gledališka predstava: „Filozof“, šaloigra v 1 činu. 4. Pies. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. Ustopnina prosta. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Razglas kranjskim ovčarjem.) Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani je ukrenil tudi to leto v prosep ovčarstva kupiti plemenih ovnov ter jih dati v oskrbo umnim ovčarjem. Mnogo let je kupoval v ta namen ovne ukviškega rodu, kateri pa sedaj ni nič boljši od našega. Zato je lansko leto poskusil odbor upejljati izvrstno frizijsko pleme, a izkušnja je pokazala, da ne ugaja našemu podnebjju. Iz tega uzroka se je vrnil glavni odbor zopet k plemenu, kakeršno je ukviško, a kupil ne bode ovnov na Koroškem, ampak na Laškem, kjer je to pleme doma in od koder izvira tudi ukviški rod. To pleme imenuje se „bergamaško pleme“ ali velikanska planinska ovca, živi po planinskih pašnikih severne Italije, nosi fino volno, je mlečno, ter tehta poldrugo leto star oven tega plemena od 130 do 140 kg. (ali 230 do 250 starih funtov), ovce pa rodijo vedno dvojčke. Laško kmetijsko društvo „Comizio Agrario di Clusone“ v provinciji Bergamo, katero preskrbuje nakup plemenih ovnov tudi laškemu kmetijskemu ministerstvu, preskrbelo bode odboru c. kr. kmetijske družbe nekaj plemenskih ovnov bergamaškega plemena, in sicer po 90 laških lir (40 gld. avstr. velj.) jednega. Te ovne oddajal bode odbor c. kr. kmetijske družbe onim kranjskim ovčarjem, ki jih zaprosijo in se v prošnji zavežejo: 1.) da pačajo, kadar prejmejo ovna, glavnemu odboru 10 gld. kot četrti del kupnine in 2.) da bodo vsprejetega ovna obdržali najmanj dve leti za pleme, ter ga razven za svoje ovce prepuščali tudi sosedom v plemenitev, kolikor to dopušča umna reja ovac. Nekolekovane prošnje je uložiti do 30. novembra t. l. pri odboru c. kr. kmetijske družbe.

(Promet s češpljami) je precej živahen. V meseci oktobru dovozilo se je tega sadja v Trst iz Slavonije, Srbije in Bosne 21.764 meterskih centov, v Reko pa 24.937 meterskih centov, skupno torej 46.700 met. centov. V istem meseci lanskega leta se je dovozilo 39.361 met. centov.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Peterburg 19. novembra. Pravoslavna duhovščina v zapadni Rusiji je uložila prošnjo na vlado, da se židom prepove prodajanje ob nedeljah in praznikih.

Pariz 19. novembra. Dognano je, da je general Seliverstov bil umorjen. Našlo se je pismo, s katerim je morilcu bilo možno priti h generalu. Pismo bilo je jednostavno povabilo k plesu pri tvrđki Bernov. Poslednja odposlala je svojega uradnika Poljaka Podleskega z vabilom h generalu. Podleski je po umoru izginil. Dva ruska terorista so po noči zaprli. Preiskava na lici mesta še traje.

Pariz 19. novembra. Kakor poroča „Bulletin Médical“ je Pasteur brzojavno častital dr. Kochu.

Rio de Janeiro 19. novembra. Konstituenta vsprejela predlog, da se podaljšajo pooblastila začasni vladi, dokler se definitivno ne vsprejme ustava.

Kamnik 20. novembra. Tik predora tukajšnje železnice našel se je podzemeljski prehod. Kolikor do sedaj konstatirano, zaobrbe se isti proti Malemu gradu. Zaradi preobite vode se do sedaj ni moglo dalje, nego 36 metrov.

Dunaj 20. novembra. V odseku za Veliki Dunaj izjavil namestnik, da bode prispevek mesta Dunajskega za vzdrževanje policije na leto iznašal 730.000 gold. to je 25½ odstotka vseh potrebščin za policijo. Župan Prix je izrekel, da se ta številka ne more vsprejeti. Posvetovanje se je odložilo, dokler se namestnik in župan sporazumita.

Praga 20. novembra. V deželnem zboru začela debata o predlogi gledé deželnega kulturnega sveta. Prostor pred deželno hišo uradno zaprt. Poroč. manjšine Julij Gregar naravnost izjavil, da so Mladočehi vse storili, da bi obravnave komisije zavlekli in dosegli kaj sprememb. Manjšina predlaža, da se preide na dnevni red.

Černovci 20. novembra. Deželni zbor jednoglasno vsprejel zakonski načrt glede do-

govora, ki se ima skleniti mej državno upravo in deželnim zastopom za uravnavo razmer mej državo in bukovinskim zemljišno-odveznim zakladom.

Černovci 20. novembra. Pri proračunu deželno-šolskega zaklada zahteva Rusin Piku-liak, da se na ruski jezik več ozira jemlje. Dvornik svetnik Pace dokazuje na podlagi storjenih naredeb, da se pravičnim zahtevam rusinskega prebivalstva ugaja, a da se s tem k izomiki toli potrebna nemščina ne prikrajšuje.

London 20. novembra. Pomožna akcija zmatra se popolno, garancijski zaklad iznaša petnajst milijonov.

Razne vesti.

* (Srečna Italija!) Priprost rokodelec plačuje v Italiji poprečno 24 odstotkov svojih dohodkov državi na davkih in pristojbinah; na Angleškem plača isti samo 5 od sto. Cena kruhu je skoro za četrti del povišana radi carine in davka; na Angleškem 48 ctm.; pri nas v Avstriji 32 kr.; laška vlada preskrbljuje Švicarsko s soljo po 4 ctm. kilogram, a Italijanom jo prodaje po 35; pri nas je sol po 9 kr. Petrolej, ki bi brez carine stal kacic 18 ctm. liter, prodaje se po odplačani carini po 65 do 70 ctm.; družina na Laškem, ki ima letnih 2380 lir dohodkov, plača državi 565 lir za carinski in užitninski davek. A na Angleškem družina, ki ima 1915 lir dohodka, plača državi 85 lir. Omeniti nam je še, da so vlada in občine po Laškem do ušes zadovoljene. In vender avstrijski nemirneži hlepe po tej deželi mizerije in nazega siromaštva nadlegujoč našo vlado.

* (Štiristoletnica izdelovanja šivank v Franciji.) Letos mine 400 let, od kar so v Franciji odprli prvo tovarno za šivanke. Osnoval jo je Anglež Kristof Grening v grofiji Artois. Nekatero francoske tovarne hočejo slovesno praznovati omenjeno štiristoletnico.

* (Ženitvanjski red za poštna načelnice.) V Franciji upravljajo manjše pošte največ ženske in imajo za to 600 do 1800 frankov plače. Dočim se v Franciji učiteljice smejo močiti, nadzoriteljice in postrežnice Pariških bolnic pa celo morajo biti omožene, je poštanim upraviteljem dosedaj zabranjena močitev. Prepovedi sicer naravnost za to ni bilo, toda stari poštni red našteval je cele litanije stanov, iz katerih poštna upraviteljice ne smejo zbirati mož, tako da je zares bilo jim težko dobiti sopoga. Sedanji trgovski minister je pa vse tiste določbe razveljavil in ostane v veljavi le ona, da se ne smejo močiti z redarji.

* (Dve posredovalki ženitev pred sodiščem) V Stuttgartu obsojeni sta bile te dni dve posredovalki ženitev, ki sta več revnejših ljudi zlasti služkinj osleparili s tem za večje denarne svote, da sta jej pripovedovali, da vesta za bogate ženine in neveste in sta zahtevali najprej nekaj denarja za stroške. Pokazalo se je, da v nobenem slučaju ti ženski nesta vedeli za ženine oziroma neveste.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Smrti:
19. novembra.
Pri **Maltči:** Guttman, Klinger, Krauman, Orešnik, Filip, Mendl, Scholz, Graf z Dunaja. — Perko iz Logatca. — Pl. Langer z Dolenskega. — Scheyer iz Rateč. — Maneniza iz Trsta. — Grossmaier iz Serajeva.
Pri **Stonu:** Bach, Boskovič, Röckl, Löwenbach z Bunaja. — Mally, Rieger iz Tržiča. — Venezian, Agnaroli iz Trsta. — Globočnik iz Skofjeloke. — Traun iz Celja. — Wutscher z Dolenskega. — Oberdorfer, Ohler iz Pulja. — Aufmuth iz Gradca.
Pri **avstrijskem cesarji:** Verne iz Kamnika. — Burja, Novak iz Ribnice. — Jurij in Ema Speisen iz Beljaka. — Jeglič od sv. Križa.

Umrlji so v Ljubljani:
18. novembra: Roman Czehak, strugarjev sin, 1 mesec, Vožarski pot št. 3, za božjastjo. — Celestina pl. Wurzbach, odvetnikova hči, 13 let na Bregu št. 10, za jetiko.
V deželni bolnici:
18. novembra: Janez Jelšič, rudar, 34 let, za zblaznelostjo.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
19. nov.	7. zjutraj	746.0 mm.	0.6° C	sl. svz.	obl.	
	2. popol.	745.4 mm.	5.0° C	sl. svz.	d. jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	745.8 mm.	0.2° C	sl. svz.	d. jas.	

Srednja temperatura 1.9°, za 1.3° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 19. novembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6.50	Špeh povejen, kgr.	66
Rež,	4.55	Surovo maslo,	70
Ječmen,	4.22	Jajce, jedno :	3
Oves,	2.92	Mleko, liter	10
Ajda,	4.71	Goveje meso, kgr.	60
Proso,	4.55	Telečje	58
Koruza,	5.20	Svinjsko	56
Krompir,	2.23	Koštrunovo	36
Leča,	10	Pišanec	45
Grah,	10	Golob	16
Fižol,	8	Seno, 100 kilo	1.69
Maslo,	88	Slama,	1.78
Mast,	68	Drva trda, 4 metr.	6.80
Špeh frišen	56	„ mehka, 4	4.40

Dunajska borza

dne 20. novembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	87.90	88.05
Srebrna renta	83.10	87.90
Zlata renta	107.10	107.50
5% marena renta	101.35	101.00
Akcije narodne banke	980	977
Kreditne akcije	293.50	293.75
London	116	115.90
Srebro		
Napol.	9.16½	9.15
C. kr. cekini	5.48	5.48
Nemske marke	56.75	56.70
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	130 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	180 50
Ogerska zlata renta 4%	100	85
Ogerska papirna renta 5%	99	90
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120 50
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	113	50
Kreditne srečke	100 gld.	183
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	153 75
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.		

Prednaznanilo.

V nekaterih dneih izide:

(859)

Die Heilung der Tuberkulose

(Schwindsucht)

in der

Methodes des Profesors Koch

und ihre Bedeutung für das Wohl der Menschheit.

Gemeinverständlich dargestellt.

Cena 60 kr., s pošto 65 kr. — Naročila vsprejema

J. Giontini-Jeva

trgovina s knjigami in papirjem v Ljubljani.

priljubljena od lekarja GABR. PICCOLI-ja v Ljubljani, je zelo uplivo zdravilo, ki krepa želodec, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovi ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov urejajoče zdravilo, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 steklenicah za gld. 1.36; po 24 za gld. 2.60; po 36 za gld. 3.84; po 44 za gld. 4.26; po 55 za gld. 5.26; po 110 za gld. 10.30; po 550 za 50 gld.

V steklenicah po 10 kr. v lekarni Piccoli v Ljubljani, v drugih lekarnah po 15 kr., prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah. (712—10)

AMERIKO.

Vsi, kateri nameravajo potovati v Ameriko, in to v **Novi York, Baltimore, Južno Ameriko** i. t. d., ter se želé hitro, varno in prijetno voziti, dobé natančnejša pojasnila v nemškem ali slovenskem jeziku, ako se pisмено obrnejo na tvrđko:

Karesch & Stotzky v Bremenu

koncesioniran pošiljalni zavod za potnike s hitrimi parobrodi: **Lahn, Saale, Trave, Aller, Ems, Eider, Fulda, Werra, Elbe.**

Voznja traja le kakih 8 dnij. Voznino zaračunava izredno cenó.

SVARILo! Ker nemava v Ljubljani in na Dunaji agentov, in se je često zgodilo, da so potniki, ki so se dali pregovoriti, da so tam vozovnice kupili, jih dobili mesto čez Bremen za druga pristanišča, in katere so zabarantali za počasni vozeče ladje: Zato svetujemo vsem, da se niti v Ljubljani niti na Dunaji z nikomur ne dogovarjajo radi oskrbljenja vozovnic.

(585—28) **Karesch & Stotzky**
odpravnika ladij v Bremenu.